

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
a celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v škofljsk.
poslopiju (Bischofshof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopali
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Prijatelji, strežci in pomagači divjih Turkov.

Turčija je vsa gujila, zrela za pogin. V dokaz nam služijo umor sultana in ministrov, prazne kase, stradajoča vojska, pomanjkanje vsega reda in pravice. V leta dnevih niso zamogli vstasev v Bosniji in Hercegovini premagati, a sedaj so Turki zbrali toliko vojsko, da utegnejo z njo 120.000 srbskih junakov pobiti, vse vstase s Črnogorci vred potlačiti in podjarmiti. Odkod so vendar dobili nagloma toliko moči, toliko sile? Odgovorimo: Turki so na sramoto Evrope, na žalost krščanstva in nesrečo turških Slavjanov našli mnogo prijateljev, strežcev in pomagačev!

Prvi so evropski frajmaurerji. Ti podpirajo Turka iz sovraštva do krščanstva ter so na Turškem našli veliko privržencev. Mlado-turki, t. j. od evropske omike na pol oblizani, večjidel bogati Turki, ki sicer v Mohameda ne verujejo več pa tudi Kristusa zametujejo, so skoro vsi frajmaurerjskim družbam vpisani. Krščeni frajmaurerji mislijo, da bodo Mlado-turki piravo cesarstvo obnovili in prerodili in še tako daleč časa Kristijane tlačili, in zato jih podpirajo; zlasti zagovarjajo po svojih novinah turške krutosti in vse neusmiljeno razsajanje zoper uboge krščanske reve na Turškem.

Drugi strežci divjih Turkov so naši sosedi Magjari; to pa iz sovraštva do slavjanskih Srbov. Magjarski prekucni stari general Klapka je šel med Turke rekoč: „res, šel sem Turkom na pomoč in mislim, da sem ravnal kot pravi magjarski domoljub; kajti če je mala Srbija sedaj na noge postavila 120.000 mož zoper Turke, koliko jih utegne orožati zoper nas Magjare, kedar bo večja!? Kakor Klapka, tako misli ves magjarski narod in jegova vlada. Zato sedaj Magjari zapirajo srbske domoljube, prepovedujejo vsako podpiranje Srbov; po Donavi in Savi se vozita dva monitorja (železni ladji) in branita prostovoljcem prestop; avstrijsko-magjarske ladje na Donavi ne smejo srbskih ranjencev prevažati iz Smedereva v Beligrad, pač pa prevažajo avstrijske, tržaške ladje turško vojno pripravo iz Kleka v Antivar itd. Magjar

je v svojem srdcu na Slavjane pozabil, da so mu ti po sv. krstu bratje, in podpira mohamedansko zverino in ajda — Turka zoper Kristijane!

Tretji in najmogočnejši pomagači divjim Turkom pa so Angleži — kramarske duše. Podpirajo Turka že više 20 let in sicer iz sovraštva in golega strahu pred Rusom. Angleži se namreč bojijo, da nebi Rusi razvrgli Turčije, se polastili Carigrada in pomorskih turških dežel z velikim Suezkim kanalom vred ter ondi povsod izpodrinoli angleško kupčijo in naposled udarili v bogato Indijo, kder ti kramarji izsesavajo 190 milijonov ljudi, katerim so 66.000 milijonov zemlje vzeli in jo podvrgli angleški oblasti. Tega se Angleži bojijo in si prizadevajo Turčijo obraniti, da jo rabijo kot podporo zoper Ruse. Iz tega uzroka so se l. 1854—56 udeležili turške vojske zoper Ruse in potrošili 140 milijonov. Na dalje so Angleži Turkom pomagali do močnega železnega brodovja na morju, postavili so jim mnogo trdnjav, poslali veliko kanonov, pušek in oficirjev, in sedaj jim posojujejo denarjev, dovažajo živeža in streljiva za vojsko; sploh Angleži so največji pomagači Turkov. Brez angleške podpore bi Srbi stali že ukraj Balkana, a sedaj utegne turški meč še enkrat pobiti in potlačiti vse Kristijane na Turškem ker ga podpira mogočna roka angležka. To sicer še ni gotovo, pa mogoče je, posebno, če ne udari kmalu ruski meč po lakomni angleški roki. V par tednih bo vse jasno!

Cerkvene zadeve.

Za Viktorinum-Maksimilijanum se ne bode kupilo posestvo baron Rastovo, ker se je zahtevalo 42.000 fl. Deset-ak bi znašal 1800 fl. Ponudba je segnola do 38000 fl.

Duhovne vaje za duhovnike lavantinske škofije se bodo letos od 11—15. septembra vršile v Mariboru, v cerkvi sv. Alojzija.

V cerkvi sv. Križa v Belih vodah pri Slov. Gradcu se je 25. jul. zgodila strašna nesreča. Strela je udarila in 3 romarje ubila.

Spačeni otroci, šolarji so na Bavarskem svojega lastnega učitelja z noži napadli, ga grozno razmesarili tako, da so čreva iz trebuha in očesa iz glave visela. Nesrečni učitelj je mrtev obležal. Tudi na Bavarskem se je zgodilo zadnje dni, da so se učenci na stezi z součencem zaradi nekega peresa sprli. Ničvredni paglavci so se brž lotili součenca, ga sklali, na zemljo vrgli, po njem hodili tako srdito, da jih je nek mesar komaj razpravil; ali bilo je že prepozno, sklani otrok je par ur poznej umrl. Sad brezverskih šol prihaja čedalje bolj strašan!

Novo preganjanje sv. Cerkve snujejo sedaj laški frajmaurerji s pomočjo italijanskega ministra Mancinija. Ta izdeluje namreč postavbo, po kateri bo ljudstvo volilo svoje fajmoštre, škofe in celó papeža, t. j. ovce ali prav za prav frajmaurerski volkovi bi naj volili pastirje! Gospod sv. Cerkve, t. j. Jezus Kristus, bo tudi ta napad peklenških moči ob svojem času na sramoto postavil!

Frauheimska nova cerkva se sme najlepšim in najprostornim farnim hišam božjim prištevati. Prostor, na katerem stoji, je od 3 strani močno in visoko obzidan. Spodnja stran meri 14 sežnjev na široko. Njej prizidane so dvojne stopnice. Po 58 stopnicah, t. j. po 29 od vsake strani, se pride pred cerkvo, ki je od obzidja po 5 in še več sežnjev oddaljena tako, da je še precej prostora okoli nje. Iz tega prostora je lep razgled čez Fram, na železnico, Dravsko polje, v Ptaj itd. Cerkva sama, ki ima velika vrata na izhodu, velik altar pa na zapadni strani, je lepo, prostorno in jasno poslopje. Dolga je 19° 4'; široka v ladji 6° in z obema kapelama vred 10°, visoka do obokanega stropa 6°. Lični zvonik nad velikimi vratami postavljen moli 23° 3' 4" visoko v nebo. V njem so 4 vbrani zvonovi. Streha jegova ima 8 oglov, ki so z rudečimi šibrami okusno zarobljeni; ostala streha je z sivo-črmljenimi šibrami krita. Jednako lepa je tudi cerkvena streha. Šibre so došle iz Palmerstonove rude na Angleškem. Tlak v cerkvi je vložen. Plošče so deloma beli marmor Pohorski, deloma pa sivi in črmljeni kamen iz Koroškega in iz Kellheima. Pod klopmi so opeke vložene. Kaj lep in prostoren je presbiterij s 3 visokimi okni za velikim altajem, na strani zakristija in kapela za božji grob. Nad obema sta dva prostorna oratorija. Strop v presbiteriju je znani malar Kolb kaj lepo zmalal, slike, večjidel osebe iz rodbine sv. Ane, kažejo žive barve. Znotranji prostor v cerkvi meri 90 □° 5' (poprej samo 53 □°).

Zidati so cerkvo začeli lani meseca marca; temeljni kamen so naš Milostljivi gospod knezoškof sami vložili 29. maja, letos pa 30. jul. dozidano hišo božjo na čast sv. Ani posvetili. Stavljeno cerkve je prevzel g. Valentin Morandini, ter porabil 160,000 opek ali ciglov in 260 K° kamna, kojega je g. grof Anton Brandis blagodušno podaril. Vsi stroški znašajo do sedaj 34.000 fl.

Cerkvenega premoženja se je porabilo 27.000 fl., 3000 fl. so farani obečali, ostali denarji se bodo izposodili na cerkvene vinograde. Tako so tedaj vrli in vselej dobro narodni Framčani dobili novo hišo božjo, katera je gotovo lepša, kakor so se nadjali. Neprecenljive zasluge grejo rajnemu g. dekanu Koroškaku, ki so denarje začeli zbirati, potem neumorno skrbljivemu župniku č. g. Rathu, vrlima ključarjema zlasti g. Divjaku in pa neutrudljivemu županu g. Maleču. Lepa je nova Frauheimska cerkva, treba je še le, da si tudi vsi farani cerkve sv. Ane resno prizadevajo, vselej biti pred Bogom lepi tempeljni sv. Duba. Konečno še omenimo prelepo sliko Device Marije „roženkrančke“, koja je naslikala gospodična Roza Panoš v Gradcu. Velika slika s pozlačenim okvirjem vred je stala samo 100 fl. Glavi, Marijena in Jezusova, imate umotvorniško vrednost.

Gospodarske stvari.

Listne uši in kako jih pokončati.

M. Skoraj ni bolj ostudnega škodljivca na naših pridelovanih rastlinah nego so listne uši. Nahajajo se v raznih podobah in skoraj v vseh barvah, v zeleni, temnorjavni, modri, črni in v neštivilnih tramah ne zadržujejo in pačijo samo rasti raznih rastlin, ampak kvarijo in neužitne delajo razne zelenjave, kapus, zelje itd. Še bolj sitne pa te gnjusne nadležnike dela ta okoliščina, da jih težko kateri pomoček pokonča; kajti pomočki, kateri bi jih gotovo uničili, so tudi rastlini, na kateri so, pogubni. Kot dobro sredstvo proti njim se priporoča žajfnica ali lug iz tobakovega pepela. Z pomočjo pripravnega šopka se uši zjutraj, ko še na kupčkih sedè, z žajfnico ali z tobakovim lugom prav dobro poškopé. To sredstvo je vendar le bolj na malem rabljivo. Ako se uši na vršičih prikažejo, kateri se dajo brez velike škode porezati, se ti kolikor mogoče porežejo in potem rastline z žajfnico poskopé. V ta namen se jemlje navadna prosta črna žajfa in sicer 1 del žajfe na 60 delov vode. Da žajfnica še močnejša postane in namen pokončanje uši gotovejše doseže, se ji še nekoliko vode prilije, v kateri se je nekaj kvasije kuhalo. Taka zmes je prav grenka in grenkobe uši ne strpé. Še drugo sredstvo, s katerim se listne uši na debelo z zelenjave, kakor z kumar, dinj, zelja preganjajo je sledeče: vzame se blizo 65 kil. saj, na ktere se 2 hektolitra vode nalijeta. Najboljša je mehka voda, deževnica. Ta zmes se skozi 10—14 dni vsak dan z kako staro metlo ali z kakim kolom dobro premeša. Potem se vsa ta tekočina skozi tanko sito ali pa skozi kos kanevasa v drugo čisto posodo pretoči, v kateri je 50 kil. lesenega oglja. V to se blizo 1 1/2 kil. novo pogašenega apna dene. Po dveh dneh se vsa tekočina zopet precedi in ž njo vsaka ušiva rastlina lahko škropi. Vspeh je pre gotov. Pa ne